

تدوین بسته‌های تشخیصی در مرکز اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز

مسئول مرکز اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز: باهدف پیشگیری از آموزش‌های پراکنده و گاهی متناقض و کمک به مجریان برنامه‌های مرتبط با اوتیسم، بسته‌های تشخیصی در مرکز اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز تدوین میشود.

مسئول مرکز اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز:

تدوین بسته‌های تشخیصی در مرکز اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز/نیاز به اعتبار و نیروهای متخصص در مرکز اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز
مسئول مرکز جامع اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز از تدوین بسته‌های تشخیصی و درمانی در مرکز اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز خبر داد و گفت: نبود آموزش‌های منسجم که تمام افراد متخصص از جمله روانپزشک، روانشناس، گفتار درمانگر، روان درمانگر و حتی معلم را درگیر کند، از مشکلاتی است که در این مرکز با طراحی و تدوین بسته‌های آموزشی باهدف پیشگیری از آموزش‌های پراکنده و گاهی متناقض و کمک به مجریان برنامه‌های مرتبط با اوتیسم صورت می‌گیرد. به گزارش روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، دکتر حسن شاهرخی با اشاره به اینکه ایده تاسیس مرکز جامع اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز به سه سال قبل بازمی‌گردد، گفت: شناخت همه گیرشناسی اختلال اوتیسم، علت‌شناسی، انجام مطالعات جامع، بررسی فاکتورهای اقتصادی و اجتماعی موثر و انجام کارهای زیربنایی در این خصوص از جمله اهداف تشکیل این مرکز است.

وی افزود: با وجود تلاش تمامی درمانگرها بسته درمانی بومی و متناسب با مقتضیات وجود ندارد و ما در این مرکز سعی در طراحی بسته‌های بومی شده با بهره‌گیری از تیم‌های مختلف در حوزه‌های کاردرمانی، گفتاردرمانی و آموزش مهارت‌های اجتماعی و توانمندسازی والدین داریم، انجام مطالعات سیستماتیک، تشخیص نیازها و گفتار و گو با والدین برای نیازسنجی نیز از دیگر اقدامات انجام شده در مرکز اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز است.

وی اضافه کرد: تشخیص‌های مختلف و پراکنده باعث افزایش بار روانی و تحمیل هزینه اضافی به خانواده‌ها شده و گرفتاری مضاعفی برای خود فرد پیش می‌آورد، از این رو باید سیستم تشخیصی مناسب و قابل اعتماد داشته باشیم و خوشبختانه تشخیص‌ها در این مرکز، نزدیک به استاندارد و با استفاده از ابزارهای تایید شده توسط متخصصان است. مسئول مرکز جامع اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز با بیان این که پژوهش‌های متعددی در این زمینه وجود دارد، اما به دلیل توجه ناکافی به نیازهای واقعی، نتایج آن آنچنان که انتظار می‌رود مفید نیستند، گفت: باید یک تیم پژوهشی الویت‌ها را در این زمینه مشخص کند که این کار در مرکز اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز صورت می‌گیرد. وی تاکید کرد: به یک ساختار نظارتی و هماهنگ کننده در این زمینه نیاز داریم، تقسیم وظایف خاصی در این حوزه برای دستگاه‌های متولی وجود نداشته و اقدامات انجام شده نیز هم پوشانی دارند و در این مرکز برای ایجاد ساختار هماهنگ کننده تلاش می‌شود.

وی در ادامه، تشخیص زودرس و به موقع را مستلزم استفاده از روش‌های غربالگری مناسب دانست و افزود: هم‌اکنون غربالگری به صورت آزمایشی در دو مرکز بهداشتی-درمانی شروع شده و نتایج آن در حال تحلیل است، امیدواریم با اجرای کامل غربالگری، سن تشخیص یک الی دو سال کاهش یابد و تلاش‌ها برای رساندن سن تشخیص به زیر دو سال است.

شاهرخی با بیان اینکه غربالگری پدیده‌ای نیست که بتوان به سرعت پیش برد، گفت: تحقق این امر مستلزم وجود زیرساخت‌های درمانی مناسب بوده و یکی از اقدامات مرکز اوتیسم دانشگاه نیز همین است. تاسیس بانک اطلاعات ژنتیک اوتیسم با رعایت تمامی جوانب اخلاقی نیز از دیگر اقدامات این مرکز بوده که در دستیابی به علت‌شناسی کمک زیادی خواهد کرد.

وی با تاکید بر اینکه درمان جزو اهداف اصلی در این مرکز نیست، اظهار کرد: در کنار سایر اقدامات آموزشی و پژوهشی به درمان نیز پرداخته می‌شود، اما درمان جزو اولویت‌های اصلی نیست، برنامه‌تثبی نیز در این زمینه در حال اجرا است، اما باید این نکته را نیز در نظر گرفت که بسیاری از افراد هنوز مراجعه نکرده یا به درستی تشخیص داده نشده‌اند.

وی با بیان این که مرکز جامع مطالعات اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز یکی از معدود مراکز دانشگاهی مطالعات اوتیسم است، گفت: این مرکز پیش از این در بیمارستان اسدآبادی تبریز واقع شده بود که به جنب بیمارستان رازی منتقل شد و برنامه‌های متعددی برای توسعه آن داریم که تحقق این امر نیز نیازمند ورود و کمک خیران به ویژه در زمینه بهسازی و طراحی مرکز است.

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز از مداخلات مبتنی بر تکنولوژی در مرکز اوتیسم دانشگاه خبر داد و افزود: تیم‌های مختلفی از دانشجویان و متخصصان دانشگاه‌های مختلف در این مرکز فعالیت دارند، تمامی تلاش‌ها برای رسیدن به توانمندی در حوزه تشخیص، درمان و درک علت‌شناسی است.

وی با اشاره به طراحی بسته توانمندسازی والدین در مرکز اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز گفت: استقلال والدین و توانایی پاسخ به نیازهای فرزندان، احتمال بهبود کودکان مبتلا به اوتیسم را افزایش می‌دهد.

وی از کمبود نیروهای متخصص در مرکز اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز خبر داد و افزود: علاوه بر مشکلات اعتباری، بسیاری از درمانگران پس از اتمام دوره طرح، مرکز را ترک می‌کنند و در صورت تعدد نیروی متخصص می‌توان پاسخگوی نیازهای تعداد بیشتری بود، از توان دانشجویان و دانش‌آموزان رشته‌های روانبخشی، روانشناسی و رزیدنت‌های روانپزشکی نیز در این مرکز استفاده می‌شود.

شاهرخی اجرای برنامه‌های بازآموزی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی را از دیگر تلاش‌ها در مرکز اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز عنوان کرد.

این فوق تخصص رونیزشکی کودک و نوجوان در بخش دیگری از سخنانش با بیان این که اوتیسم یک اختلال عصبی-تکاملی است که باعث بروز نقایصی در علایم و رفتارهای کودک می‌شود، گفت: تکامل ارتباط و تعاملات اجتماعی در این افراد مختل بوده و به صورت نقص در رشد زبانی، نقص در توانایی‌های غیر کلامی ارتباط مانند مشکل در تماس چشمی یا استفاده از زبان بدن، مشکل در درک جوانب نماند صحبت مانند درک ضرب‌المثل و شوخی بروز می‌کند.

وی با بیان این که کودکان مبتلا به اختلال اوتیسم قدرت تنوع بخشی به رفتار را ندارند، ادامه داد: توانایی‌های رفتاری این کودکان کلیشه‌ای بوده و با علایق و رفتارهای خاص تکراری مشخص می‌شود. منظور از طیف در این اختلال یعنی شدت بروز علایم این اختلال که از کودکی به کودک دیگر متفاوت است و علایم از خفیف تا شدید دسته‌بندی می‌شوند، از این رو نوع خدمات دهی نیز بسته به طیف، متفاوت است.

وی با اشاره به اینکه سن مراجعه به پزشک متخصص توسط والدین کودکان اوتیستیک در آمریکا نیز بالا و حدود چهار سالگی به بالا است، اظهار کرد: بسیاری از مادران از حدود شش ماهگی فرزندانشان متوجه برخی علائم نامعمول می‌شوند، اما بین سن مراجعه به پزشک چندین سال فاصله می‌افتد و این نیز باعث به تأخیر افتادن مداخله می‌شود.

این فوق تخصص روانپزشکی کودک و نوجوان اضافه کرد: شاید برخی از والدین نیز به هنگام مراجعه کرده باشند، اما سیستم مراقبتی قابلیت تشخیص درست، مداخله مناسب و ارجاع به موقع را نداشته و نقص صرفاً به خانواده‌ها بازمی‌گردد.

وی با بیان این که تحقیقات جامعی در خصوص خصوصیات اوتیسم ایرانی انجام نشده است، افزود: با وجود برخی تحقیقات پراکنده در این زمینه، یافته‌های منسجمی در خصوص اوتیسم نداریم، اما بر اساس مطالعات موجود، ژنتیک نقش اساسی در این زمینه را داشته و انتقال این صفات ژنتیکی لزوماً به والدین بستگی ندارد، بلکه به توارث صفاتی خاص در طول چندین نسل اشاره دارد.

وی اظهار کرد: به نظر می‌رسد برخی عوامل محیطی مانند قرار گرفتن در معرض برخی داروها از جمله آلودگی‌های محیطی و بعضی عفونت‌های دوران بارداری پس از زمینه مستعد ژنتیکی از عوامل تأثیرگذار در ابتلا به اختلال اوتیسم باشد، اما اظهار نظر قطعی در این مورد نیازمند مطالعات و تحقیقات بیشتری است.

شاهرخی با اشاره به اینکه طبق برخی نظریه‌ها بخشی از توانایی‌های کودکان اوتیستیک به طور غیرعادی رشد می‌کند، اضافه کرد: با توجه به نبود تنوع تمایلات رفتاری و بها ندادن به سایر جنبه‌ها مانند تعاملات اجتماعی ممکن است این افراد با تمرکز ویژه روی یک موضوع دارای جزایر توانایی‌ها باشند که این همیشه علامت خوبی به شمار نمی‌آید و ممکن است باعث افت سایر حوزه‌های عملکرد شود.

وی با تأکید بر ضرورت به رسمیت شناختن کودکان اوتیستیک از سوی خانواده‌ها ادامه داد: خانواده‌ها در واکنش به داشتن کودک مبتلا به اوتیسم دچار احساس گناه، افسردگی، خشم و دل‌تنگی شده و خجالت و شرمساری ناشی از آن باعث محدود شدن تعاملات اجتماعی و در معرض تهمت قرار دادن هم و در نتیجه کاستن توان والدین در کمک به بچه می‌افتد.

گفتنی است: مرکز جامع اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز، به دنبال جا به جایی از مرکز آموزشی-درمانی اسدآبادی، در حال حاضر در مرکز آموزشی درمانی رازی - درمانگاه امام خمینی - طبقه اول، در حال ارائه خدمات توانبخشی شامل کاردرمانی ذهنی و گفتاردرمانی، تست‌های روانشناختی مربوطه، آموزش مهارت‌های اجتماعی، آموزش والدین مبتلا به اوتیسم بر اساس بسته‌های معتبر آموزشی و گرند راندهای اختلالات طیف اوتیسم با حضور اساتید فوق تخصص روانپزشکی کودک و نوجوان ... انجام می‌گیرد.

سایت مرکز: www.autismcenter.tbzmed.ac.ir

پست الکترونیکی: autismcenter@tbzmed.ac.ir

کانال تلگرام مرکز جامع اوتیسم دانشگاه علوم پزشکی تبریز: <https://t.me/autismcentertbzmed>